

Oral complications in Antineoplastic treatments

E. Papadopoulou¹, E. Vardas², O. Nicolatou²

Antineoplastic treatments are related to oral complications which affect the patient's quality of life. The constant progress in the field of antineoplastic treatments has led to new targeted therapies which demonstrate a different profile of oral complications.

The purpose of the present review is to describe the most important oral complications that are related to oncology treatment.

Oral complications in patients with head and neck cancer who are submitted to chemotherapy and/or radiotherapy are initially described. Those patients may develop acute complications during chemo-radiotherapy as well as chronic complications after the end of their treatment. Mucositis, xerostomia and osteoradionecrosis are particularly described. Apart from patients with head and neck cancer, oral complications may also appear in other oncology patients such as patients with multiple myeloma and solid tumors with bone metastasis. The most important complication that dentists are interested in, is jaw osteonecrosis. Jaw osteonecrosis is associated with the administration of antiresorptive drugs (bisphosphonates, Denosumab) and anti-angiogenic factors. Diagnosis, clinical presentation, prevention and treatment of medication associated jaw osteonecrosis are presented in this review. The last oral complication which is described in the article, is related to the administration of mTOR inhibitors. Those factors may cause stomatitis which is similar to recurrent aphthous stomatitis.

Dental practitioners should be informed about all new oncology therapies so that they will be able to treat their patients properly.

Key words: antineoplastic therapy, mucositis, bisphosphonates, anti-angiogenic factors, jaw osteonecrosis, mTOR inhibitors

Odontostomatological Progress 2014, 68 (2): 160-170

1. DDS, MSc
2. DDS, MSc, DrDent

Clinic of Hospital Dentistry, School of Dentistry, National and Kapodistrian University of Athens, 2 Thivon Str., Goudi, 115 27 Athens

Οι επιπλοκές του στόματος από τις ογκολογικές θεραπείες

Ε. Παπαδοπούλου¹, Ε. Βάρδας², Ο. Νικολάτου³

Οι ογκολογικές θεραπείες συνοδεύονται από επιπλοκές της στοματικής κοιλότητας, οι οποίες επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής των ασθενών. Η συνεχής πρόοδος στον τομέα των αντι-νεοπλασματικών θεραπειών οδήγησε στη δημιουργία νέων, στοχευμένων θεραπειών, διαμορφώνοντας ένα διαφορετικό προφίλ στοματικών επιπλοκών.

Σκοπός της παρούσης εργασίας είναι η σύντομη περιγραφή των κυριότερων επιπλοκών της στοματικής κοιλότητας, οι οποίες συνδέονται με τις ογκολογικές θεραπείες.

Αρχικά περιγράφονται οι επιπλοκές σε ασθενείς με καρκίνο κεφαλής-τραχήλου, οι οποίοι υποβάλλονται σε χημειοθεραπεία-ακτινοθεραπεία. Οι ασθενείς αυτοί παρουσιάζουν επιπλοκές τόσο κατά τη διάρκεια (οξείες) όσο και μετά το πέρας (χρόνιες) της αντι-νεοπλασματικής θεραπείας. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στη χημειο-ακτινοβληννογονίτιδα, στην ξηροστομία και στην οστεοακτινονέκρωση των γνάθων. Εκτός από τους ασθενείς με καρκίνο κεφαλής-τραχήλου, επιπλοκές στη στοματική κοιλότητα μπορεί να εμφανίσουν και άλλοι ογκολογικοί ασθενείς. Η σημαντικότερη επιπλοκή, η οποία ενδιαφέρει άμεσα τον οδοντίατρο, είναι η οστεονέκρωση των γνάθων. Η επιπλοκή αυτή αφορά ασθενείς με πολλαπλό μυέλωμα αλλά και συμπαγείς όγκους με οστική νόσο, οι οποίοι λαμβάνουν αντι-οστεοκλαστικά φάρμακα (διφωσφονικά, denosumab), καθώς και αντι-αγγειογενετικούς παράγοντες. Στην παρούσα ανασκόπηση γίνεται αναφορά στη διάγνωση, στην κλινική εικόνα καθώς και στα πρωτόκολλα πρόληψης και θεραπευτικής αντιμετώπισης της οστεονέκρωσης των γνάθων. Τέλος, στις νεότερες στοχευμένες θεραπείες ανήκουν οι αναστολείς του mTOR, η χρήση των οποίων έχει συσχετιστεί με την εμφάνιση στοματίτιδας η οποία μοιάζει με την υποτροπιάζουσα αφθώδη στοματίτιδα.

Συνεπώς, ο γενικός οδοντίατρος θα πρέπει να είναι ενήμερος σχετικά με τις νεότερες ογκολογικές θεραπείες και τις επιπλοκές τους ώστε να μπορεί να βοηθήσει τον ασθενή του.

Λέξεις ευρετηρίου: αντι-νεοπλασματική θεραπεία, βληννογονίτιδα, διφωσφονικά, αντι-αγγειογενετικοί παράγοντες, οστεονέκρωση γνάθων, αναστολείς mTOR

Οδοντοστοματολογική Πρόοδος 2014, 68 (2): 160-170

1. Στοματολόγος, Υποψήφια Διδάκτορας Παθολογίας Στόματος
2. Διδάκτορας Παθολογία Στόματος, Επιστημονικός Συνεργάτης
3. Καθηγήτρια & Διευθύντρια Κλινικής Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής

Κλινική Νοσοκομειακής Οδοντιατρικής, Μονάδα Οδοντιατρικής Αντιμετώπισης Ογκολογικού Ασθενούς, Οδοντιατρική Σχολή Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Θηβών 2, Γουδή, 115 27 Αθήνα